

Nárůst případů klíšťové encefalitidy v Moravskoslezském kraji

Klíšťová encefalitida je řazena k onemocněním s přírodní ohniskovostí. Nebezpečná ohniska se v našem kraji vyskytují zejména na Bruntálsku a Opavsku, zatímco oblast Beskyd patří k relativně bezpečným. I v Moravskoslezském kraji se setkáváme s případy, kdy lidé hlásí přisátí klíštěte z podhorských a horských oblastí výrazně nad 700 metrů nadmořské výšky, kde se dříve vyskytovala jen zřídka.

Krajská hygienická stanice ročně eviduje desítky případů tohoto závažného onemocnění, nejvíce jich bylo za poslední roky zaznamenáno v roce 2006 - celkem 74 případů, nejméně zatím loni, kdy bylo nemocných pouze 30. V období 2006-2010 jsme zaznamenali celkem 240 případů. Přehled případů KE za léta 2006 – 2010 v Moravskoslezském kraji v přepočtu na 100 000 obyvatel je v tabulce č.1.

rok	BR rel.	FM rel.	KI rel.	NJ rel.	OP rel.	OV rel.	celkem MSK abs.	rel./100000
2006	18,2	0,9	1,5	3,8	10,5	8,1	74	5,9
2007	8,1	0,4	1,1	3,1	7,2	2,9	39	3,1
2008	10,5	1,4	1,5	2,6	10,7	3,9	53	4,2
2009	8,2	0	0,4	3,3	9,6	2,4	39	3,1
2010	10,2	0	0,7	0,7	4	3	30	2,4
celkem	10,98	0,54	1,04	2,7	8,4	4,06	240	3,74

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší frekvence onemocnění KE za uvedené období byla v okrese Bruntál (10,98/100 000 obyvatel/rok), následuje okres Opava (8,4/100 000 obyvatel/rok). Krajská hygienická stanice MSK se sídlem v Ostravě a její územní pracoviště se zabývají i monitoringem výskytu a infekčnosti klíšťat na celém území Moravskoslezského kraje.

V letošním roce dosud vykazujeme 31 nemocných, nejvíce opět na Bruntálsku, kde již onemocnělo 12 osob, následuje oblast Ostravy s 9 případy onemocnění a Opavsko se 6 případy. Za stejné období (1.-35. týden) loňského roku to bylo pouze 15 nemocných, to znamená, že ve srovnání s loňským rokem je letos onemocnění 2x více. Pokud se týká formy onemocnění, výrazně převládá meningoencefalitida (70%), následuje meningitida (13%) a encefalomyelitida (6,7%).

Porovnáme-li uvedená období roku 2010 a 2011 v jednotlivých okresech, nejpříznivější situace je v okrese Frýdek - Místek, kde nebylo hlášeno ani jedno onemocnění. Naopak nejhorší epidemiologická situace je v okrese Bruntál, kde bylo letos zaznamenáno již 12 onemocnění, ze stejné období loňského roku pak 6 případů.

Onemocnění má typicky sezónní charakter, první případy byly v obou letech shodně hlášeny v 18. kalendářním týdnu, maximum výskytu je v intervalu mezi 24. – 29.týdnem.

Přisátí klíštěte v oblasti MSK uvedlo loni 14 z 15 postižených, letos 29 z 31 nemocných. Kromě lokalit v MSK udávali nemocní i původ klíštěte z oblastí Jižní Moravy nebo Jižních Čech.

Aktivita klíšťat se v průběhu roku mění a závisí zejména na venkovních teplotách a vlhkosti prostředí. Nejvyšších hodnot dosahuje v teplých a vlhkých letech, jako byl například rok 2006. Předpověď aktivity klíšťat lze sledovat například na stránkách Státního zdravotního ústavu www.szu.cz. Předpověď je vydávána každé pondělí a čtvrtek (do 14.00 hodin) ve spolupráci s ČHMÚ a za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR. V pondělí se jedná o výhled na zbytek týdne (úterý - neděle), ve čtvrtek o upřesnění na rozšířený víkend (pátek - pondělí). Čím vyšší je stupeň aktivity, tím vyšší je riziko napadení člověka nebo zvířete klíštětem. Toto riziko je vyjádřeno v deseti stupních doplněných doporučením, jak se v předpovídané situaci chovat.

V oblasti zvýšeného výskytu klíšťat doporučujeme nepoužívat pokud možno kalhoty a trička s krátkým rukávem a zmenšit tak riziko přisátí klíštěte.

Důležitá je bezprostřední kontrola těla po návratu a neprodlené odstranění nalezených klíšťat.

Samozřejmostí při pohybu v ohnisku klíšťové encefalitidy by měla být i ochrana domácích zvířat. Nelze opomenout ani užívání repelentních přípravků a obnovu postřiku dle doporučení výrobce.

Nejúčinnějším opatřením v prevenci tohoto onemocnění je očkování, které spočívá v aplikaci 3 dávek základního očkování a následných pravidelných přeočkování po 3 – 5 letech. Očkování lze provádět celoročně, avšak optimální je, aby očkovaná osoba obdržela před obdobím zvýšené aktivity klíšťat na jaře nejméně 2 dávky základního očkování. Očkování je důležité zejména pro starší osoby, u kterých bývá průběh onemocnění často závažnější než u dětí.